

Sygn. akt II Ca 143/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSR del. Małgorzata Dasiewicz - Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2015 r. we Wrocławiu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy w postępowaniu uproszczonym

z powództwa Gminy W.

przeciwko L. B. i E. B.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu

z dnia 24 listopada 2014r.

sygn. akt I C 1840/14

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 143/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 listopada 2014r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków we Wrocławiu oddalił powództwo Gminy W. przeciwko L. B. i E. B. o zapłatę.

Rozstrzygnięcie swoje Sąd I instancji wydał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Pozwani od dnia 24 maja 2012r. na podstawie pisemnej umowy najmu zajmują lokal mieszkalny położony we W. przy ul (...). Pozwani są zobowiązani do uiszczania należnych opłat z tytułu najmu do 10 każdego miesiąca (bezsporne).

Sąd Rejonowy w oparciu o poczynione ustalenia uznał, iż strona powodowa nie udowodniła roszczenia, co skutkowało oddaleniem pozwu.

Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). Strona powodowa nie udowodniła wysokości zobowiązania pozwanych oraz jego istnienia w ogóle. Jedyna okoliczność ustalona przez Sąd w toku postępowania wynikała z przyznania przez pozwanych okoliczności faktycznych związanych z zajmowaniem przez nich lokalu powódki w związku z zawartą umową najmu.

Strona powodowa roszczenia nie udowodniła, ograniczając się do przytoczenia okoliczności faktycznych. Nie przedłożyła na poparcie swego żądania żadnych dowodów. Strona powodowa powołała się w pozwie na dowody

źródłowe w postaci m.in. umowy najmu z dnia 24 maja 2012r., wykazu należności z tytułu czynszu najmu, wezwania do zapłaty, jednak dowodów tych nie przedstawiła.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiodła strona powodowa zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego przed II instancją.

W apelacji zarzucono:

- naruszenie prawa procesowego w zakresie gromadzenia materiału dowodowego, a w szczególności art. 232 zd. 2 kpc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i zaniechanie wezwania strony powodowej do przedłożenia dowodów powołanych w pozwie wniesionym, w elektronicznym postępowaniu upominawczym na poparcie twierdzeń w nim zawartych;

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 6 kc poprzez arbitralne przyjęcie, że strona powodowa mimo ciężącego na niej obowiązku nie udowodniła należycie zgłoszonego roszczenia.

W uzasadnieniu apelacji strona powodowa podniosła, iż po przekazaniu sprawy do rozpoznania przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny, Sąd I instancji wezwał pełnomocnika strony powodowej zgodnie z art. 505³⁷ kpc do wykazania swego umocowania poprzez przedłożenie pełnomocnictwa procesowego oraz uiszczenia uzupełniającej opłaty od pozwu w terminie 14 dni pod rygorem umorzenia postępowania, a następnie zawiadomił zaplanowanym terminie rozprawy, zaniechał natomiast wezwania strony powodowej do przedłożenia dowodów w postaci dokumentów powołanych w treści pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym, błędnie przyjmując, że nie powinien w tym przypadku ingerować w ciężący na stronie obowiązek przedstawienia dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sporu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd II inst. mając nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału, dokonał jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w następstwie, czego uznał, uznając ustalenia Sądu I instancji za prawidłowe nie znalazł podstaw do podważenia wydanego w sprawie rozstrzygnięcia

W niniejszej sprawie strona powodowa wywiodła pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, domagając się zapłaty z tytułu czynszu najmu lokalu mieszkalnego przy ul. (...) we W. za okres od czerwca 2012r. do końca października 2013r. wraz z odsetkami. Pozwani w sprzeciwie od nakazu zapłaty przyznali, iż od 24 maja 2012r. na podstawie pisemnej umowy najmu zajmują lokal przy ul. (...) we W., w związku z czym obowiązani są uiszczać czynsz najmu wraz z opłatami niezależnymi od właściciela do 10 każdego miesiąca z góry. Podnieśli jednak, iż od chwili, gdy są najemcami wpłacali regularnie i w terminie na rzecz powoda należne kwoty, na dowód czego przedłożyli między innymi potwierdzenia wpłat w okresie lipiec 2012r – październik 2013r. Strona powodowa do stanowiska pozwanych odzwierciedlonego w sprzeciwie od nakazu zapłaty jak i przywołanych przez nich dowodów w ogóle się nie odniosła, wynikało zaś z nich, iż wskazywana przez Gminę W. – (...) zaległość po stronie pozwanych z tytułu czynszu najmu nie zaistniała.

Jak zasadnie zatem uznał Sąd Rejonowy strona powodowa nie udowodniła iż dochodzona pozew kwota przysługuje jej tak co do zasady jak i co do wysokości. Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem. Wskazywane przepisy rysują

zatem reguły dotyczące dochodzenia i dowodzenia roszczeń. Z przepisu art. 6 k.c. wynika ogólna reguła, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Tzw. fakty negatywne mogą być dowodzone za pomocą dowodów przeciwnych, których istnienie wyłącza twierdzoną okoliczność negatywną. W związku z tym w doktrynie przyjmuje się następujące reguły odnoszące się do rozkładu ciężaru dowodu: a) faktów, z których wywodzone jest dochodzone roszczenie (tworzących prawo podmiotowe) powinien w zasadzie dowieść powód; dowodzi on również fakty uzasadniające jego odpowiedź na zarzuty pozwanego; pozwany dowodzi fakty uzasadniające jego zarzuty przeciwko roszczeniu powoda; b) faktów tamujących oraz niweczających powinien dowieść przeciwnik tej strony, która występuje z roszczeniem, czyli z zasady - pozwany (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2003 r., II CKN 1409/00, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 113; wyrok SN z 2004.10.13 III CK 41/04 LEX nr 182092). Art. 6 k.c. określa więc reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, przy czym Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy oraz nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Nie ma też obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 grudnia 2003 r., sygn. akt I ACa 1457/03, OSA 2005/3/12; wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/poz. 76 wraz z glosą aprobowaną A. Zielińskiego, Palestra 1998/1-2/204).

W świetle powyższego ciężar dowodu w sprawie jest niewątpliwie przerzucany z jednej strony na drugą w zależności od wywodzonych twierdzeń i zarzutów. Obowiązkiem powoda jest przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi roszczenie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). Wszystkie okoliczności faktyczne doniosłe dla rozstrzygnięcia sprawy i składające się na podstawę faktyczną rozstrzygnięcia muszą mieć oparcie w dowodach przeprowadzonych w toku postępowania, o ile nie są objęte zakresem faktów przyznanych przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości (art. 229 k.p.c.) oraz co do faktów niezaprzeczonych (art. 230 k.p.c.) (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 listopada 2014 r. I ACa 677/14, LEX nr 1621085). W postępowaniu nakazowym, w jego fazie zapoczątkowanej wniesieniem zarzutów od nakazu zapłaty, dochodzi do przerzucenia ciężaru dowodu na stronę pozwaną (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 lipca 2014 r. I ACa 140/14 LEX nr 1506230). Odnieść to również należy do postępowania upominawczego.

Analiza akt wskazuje, iż pozwani w sprzeciwie od nakazu zapłaty przyznali fakt związania umową najmu jak i wynikającego z tego tytułu obowiązku ponoszenia opłat czynszowych w określonym umownie terminie i kwocie. Ponieśli jednak wywiązanie się z obowiązku zapłaty w powyższym zakresie przedkładając na tą okoliczność wraz ze sprzeciwem określone dowody. Ciężar dowodu, co do zasadności dochodzonej kwoty został zatem przerzucony na stronę powodową, którego nie udźwignęła. Strona powodowa nie odniosła się w najmniejszym stopniu do zarzutów pozwanych jak i zaferowanych przez nich dokumentów. Wskazać należy, iż w elektronicznym postępowaniu upominawczym nie dołącza się odpisów pism i odpisów załączników (art. 128 §2 kpc). Sąd Rejonowy odpisu takiego sprzeciwu wobec skutecznego jego wniesienia, zatem też stronie powodowej nie doręczał, bowiem posiadając już konto użytkownika na skutek wywiedzenia pozwu drogą elektroniczną, ma ona wgląd do prowadzonych elektronicznie akt postępowania, w tym znajdujących się tam pism procesowych strony przeciwnej, z którymi to strona powodowa powinna się zapoznać.

Sąd Okręgowy wskazuje, iż strona powodowa niezasadnie zarzuciła Sądowi Rejonowemu naruszenie reguł postępowania dowodowego, wywodząc w tym zakresie chybioną argumentację jak i podnosząc nietrafiony zarzut naruszenia art. 505³⁷ § 1 k.p.c.

Przepis art. 505³⁷ § 1 k.p.c. nie pozostawia wątpliwości, że w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w razie skierowania sprawy do Sądu właściwości ogólnej, Przewodniczący wzywa pod rygorem umorzenia postępowania do uzupełnienia braków formalnych pozwu wyraźnie określonych w tym przepisie a wynikających z konieczności dostosowania pozwu do postępowania ogólnego, to jest braków w postaci konieczności wykazania umocowania zgodnie z art. 68 zd. pierwsze k.p.c. oraz dołączenia pełnomocnictwa, stosowanie do art. 89 § 1 zd. pierwsze i drugie k.p.c. W odniesieniu do innych braków formalnych uniemożliwiających nadanie sprawie dalszego biegu, których nieuzupełnienie skutkowałoby zwrotem w postępowaniu zwykłym w oparciu o art. 130 k.p.c., możliwym jest zobowiązanie strony do uzupełnienia tego braku w trybie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. Postępowanie toczące się przed Sądem właściwości ogólnej stanowi bowiem kontynuację elektronicznego postępowania upominawczego. Przewidziany rygor zawieszenia może przy tym dotyczyć wyłącznie braków formalnych pozwu, usuwanych zwykle na podstawie art. 130 k.p.c., czyli takich, które uniemożliwiają nadanie sprawie dalszego biegu lub z którymi ustawa wyraźnie wiąże rygor zwrotu pozwu. Do zawieszenia postępowania nie może natomiast dojść wówczas, gdy powód nie usunie innych braków pozwu niż formalne, właściwych dla danego rodzaju postępowania, przykładowo nie powołał wszystkich twierdzeń i dowodów na ich potwierdzenie, nie dołączył dowodów, na które powołał się w sprawie. Tego typu braki nigdy nie prowadzą do zwrotu pozwu (umorzenia postępowania), ale mogą wywołać inne konsekwencje – prekluzję dowodową, a w konsekwencji oddalenie powództwa. Istotną odrębnością elektronicznego postępowania upominawczego jest obowiązek jedynie wskazania przez powoda dowodu na poparcie jego twierdzeń. Jeśli są to dowody, które mogłyby być włączone do akt sprawy (dokumenty, drobne rzeczy ruchome), nie załącza się ich do pozwu. Wobec tego niedołączenie do pozwu załączników stanowiących dowody w sprawie, nawet tych, które zostały wymienione w pozwie stosowanie do art. 126 § 1 pkt 5 k.p.c., nie można uznać za brak formalny pozwu, którego nieusunięcie skutkować może zawieszeniem postępowania. Co za tym idzie, nie jest to brak podlegający uzupełnieniu na wezwanie Sądu, a przez samą stronę chcącą uniknąć poniesienia negatywnych skutków nieudowodnienia określonych twierdzeń o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd Rejonowy nie miał zatem obowiązku, wbrew twierdzeniom apelacji, wzywania strony powodowej do przedłożenia dowodów powołanych w pozwie wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym na poparcie twierdzeń w nim zawartych.

W świetle powyższego, uznać należało, iż Sąd I instancji nie naruszając ustawowych reguł rozkładu ciężaru dowodu w niniejszym postępowaniu (art. 232 kpc) słusznie uznał, iż strona powodowa nie wywiązała się z obciążającego ją obowiązku dowodowego wykazania zasadności dochodzonej pozwem kwoty. Mając na uwadze pełną samodzielność stron w podejmowaniu czynności procesowych, oraz to, że strona powodowa pozostawała reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, z pewnością należało oczekiwać większej aktywności podczas postępowania, która w pierwszej kolejności winna była zrealizować się w dostarczeniu dowodów, które mogłyby potwierdzić prezentowane twierdzenia.

W kontekście powyższych ustaleń, w ocenie Sądu Okręgowego prawidłowości zaskarżonego wyroku nie sposób kwestionować, a ogólnikowa polemika podjęta w apelacji nie uzasadnia zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy wskazanych przepisów, co stwierdziwszy, Sąd II instancji nie miał obowiązku kolejnego, szczegółowego przytoczenia argumentów na rzecz logicznego i zgodnego z zasadami doświadczenia życiowego rozumowania, które było udziałem Sądu I instancji, a które Sąd Odwoławczy akceptuje.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w sentencji.